

توصیه های تغذیه ای در کودک بیمار

تهیه و تنظیم : واحد تغذیه
بیمارستان شهید انصاری رودسر

- ✓ قبل از دادن غذا به کودک باید دستها و صورت او شسته شود زیرا به کودک احساس آرامش می دهد، حتی اسباب بازی های کودک نیز مرتب شستشو شود.
- وقتی کودک خواب آلود است به او غذا داده نشود.
- ✓ غذا دادن به کودک بیمار مشکل و خسته کننده است و مادر باید با صبر و حوصله بیشتری به کودک غذا بدهد.
- ✓ از غذاهای مورد علاقه کودک در زمان سلامتی، به او بیشتر داده شود.
- ✓ غذاهایی که نرم هستند و خوردن آنها نیاز به جویدن زیاد ندارد به کودک بدهید (مانند سوپ یا پوره و فرنی)
- ✓ برای نرم کردن غذا، کمی کره یا روغن مایع و یا شیر به غذای کودک اضافه شود.
- ✓ غذا به دفعات بیشتر و با حجم کمتر به کودک داده شود.
- ✓ حتی اگر کودک مقدار کمی غذا بخورد بهتر از آن است که چیزی نخورد .
- ✓ دادن آب و مایعات گرم نظیر انواع سوپ ها و آش محلی سبک مانند آش برنج و سبزیجات به کودک و دادن آبمیوه تازه توصیه می شود.
- ✓ کودک را مجبور به خوردن غذا نکنید چون ممکن است باعث تهوع در کودک شود یا غذا وارد مجاری تنفسی او گردد.
- ✓ جذاب نمودن غذای کودک با استفاده از مواد غذایی رنگی مانند هویج، کدو حلوائی، نخود فرنگی، گوجه فرنگی و لوبیا سبز جهت افزایش تمایل کودک به غذا خوردن توصیه می شود.
- ✓ در بیماریهای تب دار، بعد از اثر داروی تب بر و کاهش نسبی تب، غذا به کودک داده شود.

- ✓ تداوم شیردهی به مادران کودکان شیرخوار تاکید می شود. ضمناً مصرف شیر در کودک تب دار هیچ منعی ندارد.

تغذیه کودک تب دار :

تب باعث می شود اشتهای کودک کمتر شود. در این موقع توصیه های زیر مفید است:

- در کودکان زیر ۶ ماه تغذیه با شیرمادرو یا شیرمصنوعی (در شیرخوارانی که شیرمادر خوار نیستند) مانند گذشته ادامه یابد.
- در کودکان بالای ۶ ماه تغذیه با شیرمادر همراه با غذاهای رقیق مانند سوپ و... ادامه یابد .
- تعداد دفعات تغذیه (حتی با حجم کم) جهت جبران کاهش اشتهای کودک افزایش یابد.

تغذیه کودک مبتلا به تهوع و استفراغ :

- ✓ به مدت ۴ تا ۶ ساعت دادن غذا را قطع کنید ولی هر ۱۰ دقیقه حدود ۲ قاشق چای خوری مایعات به کودک داده شود.
- ✓ اگر بعد از ۴ تا ۶ ساعت استفراغ کودک متوقف شد، ۲ قاشق غذاخوری شیر یا پوره نسبتاً رقیق به کودک بدهید.

✓ در صورتیکه کودک بعد از مصرف پوره یا شیر استفراغ نکرد مجدداً بعد از دو ساعت همان مقدار شیر یا پوره رقیق را به کودک بدهید و کم کم به مقدار و غلظت غذا اضافه کنید.

✓ در صورتی که کودک مجدداً استفراغ کرد تغذیه کودک را با همان مقدار یعنی ۲ قاشق چای خوری مایعات شروع کنید.

✓ اگر کودک بعد از مصرف هر بار غذا استفراغ کند و نشانه هایی از کم آبی در کودک دیده شود باید سریعاً به مراکز بهداشتی - درمانی مراجعه کرد.

✓ اگر استفراغ به دنبال سرفه زیاد، باشد (مثلاً کودک سرماخورده به دنبال سرفه شدید استفراغ می کند) مادر باید کم کم به او در حالت نشسته غذا بدهد و کودک بعد از غذا مدتی به حالت نشسته باشد .

تغذیه کودک مبتلا به عفونت حاد تنفسی :

✓ برای کودکان زیر ۶ ماه ، افزایش تغذیه با شیر مادر توصیه می شود.

✓ به کودکان بزرگتر از شش ماه غذاهایی داده شود که نسبت به حجم آن از بالاترین میزان کالری و مواد غذایی برخوردار باشد. براساس سن کودک این غذاها باید مخلوطی از غلات ، حبوبات ، گوشت ، مرغ باشد و برای مقوی تر شدن آنها می توان کمی روغن مایع یا کره به آن اضافه کرد.

✓ فرآورده های لبنی و تخم مرغ نیز مناسبند. (سفیده تخم مرغ به کودک زیر یک سال داده نشود).

✓ باید کودک را ترغیب کرد تا جایی که میل دارد غذا بخورد.

✓ دادن مایعات غذایی گرم نظیر سوپ به کودکان مبتلا به سرماخوردگی و سرفه به بهبود علائم بیماری و جبران آب از دست رفته از طریق تب کمک می کند.

✓ قبل از تغذیه کودک تمیز نمودن بینی از ترشحات توصیه می شود.

✓ دادن مقداری عسل با چای ولرم به بهبود حال کودک دچار عفونت تنفسی و سرفه کمک می کند. (البته دادن عسل به کودکان زیر یکسال توصیه نمی شود).

تغذیه کودک پس از بیماری :

بر خلاف دوران بیماری که کودک بی اشتهاست ، در دوران پس از بیماری به طور واضح اشتهای کودک بیشتر می شود . این زمان بهترین فرصت برای جبران وزن از دست رفته کودک در دوران بیماری

است . باید حتماً از این فرصت استفاده کنید و ۲ پیام زیر را به خاد داشته باشید :

✓ تعداد وعده های غذایی کودک بیشتر شود. (دادن دو وعده غذا

اضافی و پر انرژی به کودک بسیار ضروری است)

✓ غذای کودک را نسبت به قبل مقوی و مغذی تر نمایید.

روش مقوی و مغذی کردن غذای کودک:

برای مغذی کردن غذای کودک (افزایش املاح، ویتامینها، و پروتئینها) می

توان اقدامات زیر را انجام داد:

✓ حتی الامکان مقداری گوشت (مانند گوشت مرغ، ماهی، گوسفند و...) به صورت تکه ای یا چرخ کرده به غذای کودک اضافه نمایید.

✓ از مخلوط آرد، غلات و حبوبات تفت داده شده یا جوانه زده شده آنها، کره یا روغن مایع(روغن زیتون) در غذای کودک استفاده کنید.

• در غذای کودک از نخود و لوبیا، عدس، ماش (بعد از ۹ ماهگی) که خوب پخته و له شده باشد ،استفاده کنید.

• برای کودک سوپ یا کته همراه با گوشت و استخوان مثل ران مرغ یا ماهیچه گوسفند تهیه نمایید یا تعدادی قلم گوسفند یا گوساله را خوب به طور جداگانه بپزید .عصاره آنرا برای مدت ۳ روز در یخچال و ۲ ماه در فریزر می توان نگهداری نمود. به هر وعده غذای کودک ۲ قاشق غذاخوری از این عصاره اضافه نمائید .

• از انواع مغزها مثل گردو ، بادام و... به صورت پودر شده در غذای کودک استفاده کنید.

افزودن تخم مرغ به غذای کودک ،مثلاً می توان تخم مرغ آبپز

(برای کودکان زیر یکسال فقط زرده) را داخل پوره سیب زمینی و

یا سوپ کودک بعد از طبخ رنده کرد.

✓ همچنین می توانید کمی آرد، شیر و کره با هم مخلوط کرده به سوپ کودک اضافه نمایید.

✓ از یازده ماهگی می توانید کمی خامه پاستوریزه به سوپ کودک اضافه کنید.

منبع: سایت معاونت بهداشتی وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی و دفتر بهبود تغذیه وزارت بهداشت

